

25.10.2011

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: Hallituksen esitys 72/2011 vp laiksi taksiliikennelain muuttamisesta**Lain muutoksen tarkoitus**

Taksiliikennelain muutoksen tavoitteena on parantaa taksilupaa hakevien keskinäistä yhdenvertaisuutta sekä helpottaa ELY-keskusten toimintaa lupien myöntämisessä. Luvanhakijoiden keskinäistä etusijajärjestystä koskevaa sääntelyä selkeytetään ja yksinkertaistetaan. Laista poistetaan myös mahdollisuus siirtää taksilupa lahjana toiselle. Luvan siirto sukupolvenvaihdoksen yhteydessä lähisukulaiselle olisi kuitenkin edelleen sallittua. Lisäksi mahdollisuutta valvoa ajovelvoitteen hoitoa parannettaisiin muuttamalla maaseudun päivystysilmoitusta koskevaa lainkohtaa ja tilausvälityskeskuksia kohtaan käytettäviä sanktioita.

Suuri osa lakiin muutettaviksi esitettävistä kohdista vastaa pääosin taksialan käytännön tarpeita. Huomiota tulee kuitenkin kiinnittää muutamaaan sellaiseen laissa muutettavaksi esitettävään kohtaan, joiden voimaansaattaminen ei näkemyksemme mukaan tule johtamaan myönteiseen lopputulokseen.

Taksiluvan hakijoiden keskinäinen etusijajärjestys

Taksiliikennelain mukaan etusijajärjestystä koskevaa säännöstä sovellettaisiin vain sellaisiin hakijoihin, jotka täyttävät luvanhakijoilta vaaditut yleiset edellytykset, kuten ammattitaitoa ja hyvämaineisuutta sekä kuuden kuukauden kuljettajakokemusta koskevat vaatimukset. Taksiliikennelaissa säännelty siirtymäkausi, jonka aikana ensimmäistä lupaansa hakevat ovat olleet paremmassa asemassa sellaisiin hakijoihin nähden, joilla on jo taksilupa, päättyy 31.12.2011. Tämän jälkeen luvat tulee myöntää lähtökohtaisesti siten, että kaksi kolmasosaa luvista myönnetään niille hakijoille, joilla ei ole aiempia lupia ja yksi kolmasosa luvista niille, joilla on jo ennestään lupia. Uusi murtolukuihin perustava myöntämisyjärjestys on saanut perustellusti paljon kritiikkiä.

Ehdotetussa lain muutoksessa on lähdetty siitä, että joka kolmas kerta luvat myönnetään ensisijaisesti hakijoille, joilla on voimassa oleva taksilupa tai taksilupia. Säännöstä on edelleenkin pidetty tärkeänä yritysrakenteen monipuolistamiseksi.

Taksiliitto katsoo, että ehdotettu säännös tekee kolmasosäsäännöstä entistä epäoikeudenmukaisemman ja epätasa-arvoisemman. Myönnettävien lupien määrä voi vaihdella merkittävästi eri myöntämiskerroilla. Lisäksi se, mitä ELY-keskus määrittelee myöntämiskerraksi, voi vaihdella alueellisesti. Tällainen menettely on omiaan vaarantamaan lupamenettelyn ennakoitavuuden ja läpinäkyvyyden, ja näin ollen vaarantaa hakijoiden tasapuolisen kohtelun.

Yritys keinotekoisesti muuttaa yritysrakennetta johtaa suurempiin ongelmiin taksiluvanhakijoiden oikeusturvan kannalta kuin mikä tulisi olemaan uudesta säännöksestä saatu hyöty. Huonosti ennakoitavissa oleva sääntö voi jopa johtaa siihen, ettei luvanhaltija kovinkaan herkästi hae uutta lupaa.

Taksiliitto katsoo, että ns. 1/3 -säännöstä tulisi luopua kokonaan, ja taksiluvat myöntää puhtaasti kuljettajakokemuksen perusteella.

25.10.2011

Sukupolvenvaihdos taksiluvan luovuttamiskiellon poikkeuksena

Taksiliiton näkemyksen mukaan luovuttamiskiellon täsmentäminen lain tasolla on tärkeää. Säännellyn lupajärjestelmän toimivuus edellyttää, että luvat säilyvät lähtökohtaisesti sillä taholla, jolle ne on aikanaan myönnetty. Luovuttamiskiellosta huolimatta sukupolvenvaihdoksen salliminen on perusteltua liiketoiminnan ja liikenteen jatkuvuuden kannalta ”aidoissa” perheyryyksissä.

Taksiliiton mielestä sallittu luovutuksensaajien piiri tulisi olla huomattavasti suppeampi kuin ehdotettu perintökaaren mukaisten perillisten joukko. Käytännössä tyypillisin tilanne, jossa säännös tulisi sovellettavaksi, on sukupolvenvaihdos suoraan alenevassa polvessa, ja luovutuksen tulisikin olla mahdollinen vain tämäntyyppisissä, todellisissa sukupolvenvaihdostilanteissa.

Luovutuksensaajien piirin rajauksen on oltava sellainen, että se ehkäisee mahdolliset säännöksen väärinkäytökset. Luovutuksensaajien piiri tulisikin rajata kattamaan aviopuoliso, avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu avopuoliso sekä suoraan alenevassa polvessa oleva sukulainen. Vastaava puolison ja lapset käsittävä perheen määritelmä saa tukea voimassa olevista sosiaalilainsäädännön säännöksistä, ja se turvaisi perheyrytysten jatkuvuuden sulkien samalla pois mahdollisuuden keinotteluun lupien vastikkeettomien luovutusten yhteydessä.

Sukupolvenvaihdoksen tulisi olla sallittu myös tilanteissa, joissa luvan haltija kuolee kesken sukupolvenvaihdosprosessin. Luvan haltijan tahto tulisi näin toteutettua niissä tapauksissa, joissa luvan haltija on itse elinaikanaan käynnistänyt vaihdoksen.

Velvollisuus harjoittaa taksiliikennettä taksiluvan mukaisesti

Taksiliikennelain mukaan luvan haltijalla on velvollisuus ilmoittaa ajovuoroistaan hiljaisina aikoina. Ilmoitusvelvollisuus koskee maaseutumaisissa kunnissa toimivia autoilijoita, sekä sellaisia autoilijoita, jotka ovat saaneet luvan yksittäiselle asemapaikalle niin sanotun 20 kilometrin säännön perusteella tai liitettyä kuntaa koskevan kiintiön perusteella. Lain muutoksella on tarkoitus muuttaa ilmoituksen tekotapaa. Ilmoitus päivystyksestä voitaisiin tehdä kolmella tavalla, eli julkaisemalla päivystykset paikkakunnalla yleisesti ilmestyvässä sanomalehdessä, autoilijan omilla tai taksiautoilijoiden yhdistyksen Internet-sivuilla taikka puhelinpalveluna.

Taksiliitto katsoo, että myös muita, ehdotettua julkaisutavan muutosta parempia keinoja vankentaa ajovelvoitteen noudattamista on syytä tuoda lain tasolle. Taksiliikennelain mukaan ajovuorojärjestyksen tarkoituksena on varmistaa taksin saatavuus vuorokauden kaikkina aikoina ja yleisesti ohjata tarjonnan määrää kysynnän vaihtelujen edellyttämällä tavalla. Ajovuorojärjestykset toimivat tälläkin hetkellä pääsääntöisesti hyvin, mutta tietyillä seuduilla siirtyminen pois ajovuorolistalta ja taksiasemalta ns. kotipäivystäjäksi on yleistynyt. Tällaisten kotipäivystäjien osalta on ilmennyt jonkin verran epäilyjä ajovelvoiterikkomuksia. Laissa tulisikin säätää pakolliseksi asemapaikalle vahvistettava ajovuorolista, jota kaikki asemapaikan luvan haltijat on velvoitettava noudattamaan. Esityksen ajovuorojärjestyksestä voisi tehdä yhdistys tai luvan haltijoiden enemmistöä edustava yhteisö.

Taksiluvan vuokraaminen

Lain muutoksessa on tavoitteena vahvistaa luvan luovutuskieltoa niin, että vain sukupolvenvaihdostilanteissa luovutus olisi edelleen sallittu. Tarkoituksena on myös ehkäistä mahdolliset tulevat väärinkäytökset. Taksiliitto haluaa kiinnittää huomion kentällä tapahtuvaan lupien ”vuokraukseen”, joka jatkuessaan vaarantaa luovutuskiellon ja tekee tyhjäksi tiukentamistavoitteet. Käytännössä vuokraaminen tapahtuu siten, että yhtiötetyn luvan liikenteestä vastaava henkilö myy yhtiönsä vähemmistöosakkuuden ja antaa kaiken

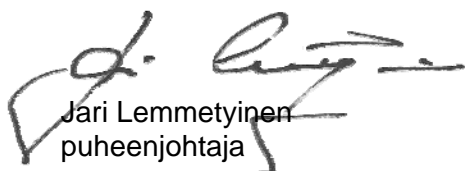
25.10.2011

toiminnan uuden vähemmistöosakkaan hoidettavaksi, jääden itse vain kulissiksi osallistumatta lainkaan käytännön toimintaan.

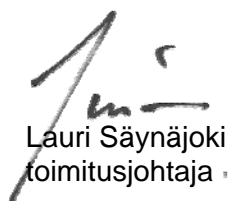
Jo hallituksen esityksessä todetaan, että bulvaanien käyttö on kiellettyä ja voi johtaa luvan perumiseen. Nykyisenkin lain 2 §:ssä todetaan, että liikenteestä vastaavan henkilön tulee tosiasiallisesti ja jatkuvasti johtaa liikenteenharjoittamista ja edustaa yritystä. Lisäksi lain 11 §:ssä kielletään luvan luovuttaminen toisen käytettäväksi. Siten voimassa olevasta lainsäädännöstä löytyy tukea vuokraukseen puuttumiselle, mutta ELY-keskusten on ollut vaikea toimia selkeiden ohjeiden puuttuessa. Kieltoa luovuttaa lupa toisen käyttöön tulisikin aina tulkita siten, että jos liikenteestä vastaava henkilö ei todellisuudessa hoida hänelle lain mukaan kuuluvia tehtäviä, katsottaisiin lupa luovutetuksi ja ELY-keskukset voisivat puuttua toimintaan varoituksen tai luvan peruuttamisen avulla. Vuokraustoiminta tulee siten rinnastaa ongelmana lahjoitusnaamiointeihin ja tehdä mahdottomaksi, esimerkiksi antamalla säännöstössä tarkempaa ohjeistusta. Vain tällä tavoin voidaan varmistaa lakimuutoksen tarkoituksen toteutuminen.

Kunnioittaen,

Suomen Taksiliitto

Jari Lemmetyinen
puheenjohtaja

Lauri Säynäjoki
toimitusjohtaja